

YTTRANDE

2009-06-02 Dnr 511-465-06 Rm
och 511-4997-08 Rm

Nacka Tingsrätt
Miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka Strand

Yttrande avseende Mälarenergi AB:s ansökningar om dels tillstånd för verksamheten vid Västerås kraftvärmeverk och dels utbyggnad av detsamma med en förgasningsanläggning, Västerås kommun (M 1729-07 och M 2833-08)

Naturvårdsverkets ställningstagande

Då ett villkor för en parameter innehåller ett begränsningsvärde bör det, enligt Naturvårdsverkets uppfattning, sättas med en begränsad marginal till förväntade utsläpp. Marginalens storlek bör bestämmas utgående från förutsättningarna i det enskilda fallet. De marginaler bolaget yrkar är generellt höga. Naturvårdsverket avstår dock från att yrka på några nivåer för begränsningsvärden.

Naturvårdsverket avstyrker bifall till bolagets yrkande om att för P4 ska gälla de utsläppsgränsvärden för SO₂ och stoft i NFS 2002:26 vilka anges för "Gaser med lågt värmevärde från masugn" i bilaga 3 respektive "Övriga gaser från stålindustrin ≥ 50 MW" i bilaga 5.

Bakgrund

Mälarenergi AB ("bolaget") har för sin verksamhet vid Kraftvärmeverket i Västerås

- dels ansökt om tillstånd enligt miljöbalken till nuvarande och utvidgad verksamhet (mål M 1729-07)

- dels ansökt om tillstånd enligt miljöbalken för utbyggnad med en förgasningsanläggning för avfallsförbränning (mål M 2833-08).

Bolaget har kompletterat ansökningshandlingarna i omgångar. Naturvårdsverket har yttrat sig i de två målen endast genom att begära ytterligare kompletteringar: 2008-02-15 respektive 2008-09-18 och 2009-02-02.

Inför utsatt huvudförhandlingen vill Naturvårdsverket i detta yttrande klargöra några ställningstaganden.

Utveckling av Naturvårdsverkets ställningstagande

2 kap. miljöbalken vs minimiregering i generella föreskrifter

Vad gäller bland annat utsläpp från P1, P2, P3 och P4 av stoft, SO₂ och NO_x till luft yrkar bolaget att inga villkor ska föreskrivas. Bolaget anför att vad som redan gäller enligt NFS 2002:26 räcker som begränsningsvärden.

Naturvårdsverket vill med anledning av detta erinra om att NFS 2002:26, liksom NFS 2002:28¹ utgör minimireglering vilka införts till följd av två EG-direktiv².

Vilka skyddsåtgärder och försiktighetsmått som inte är orimliga fastställs efter en bedömning i det enskilda fallet utifrån bestämmelser i 2 kap. miljöbalken och i detta fall i första hand 3 och 7 §§ i nämnda kapitel. Detta kan mycket väl innebära längre gående krav på skyddsåtgärder och försiktighetsmått än som är nödvändigt för att uppfylla kraven i de nämnda föreskrifterna.

Marginal mellan utsläpp och ett begränsningsvärde

Av det underlag bolaget redovisat drar Naturvårdsverket slutsatsen att det i många fall (parameter - panna) kommer att vara stort avstånd mellan de utsläpp som kan förväntas, med de skyddsåtgärder och försiktighetsmått bolaget åtar sig, och de begränsningsvärden bolaget yrkar, t.ex. i form av utsläppsgränsvärden enligt nämnda föreskrifter. Med anledning av detta vill Naturvårdsverket anföra följande.

I förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45, del 1, s.171-172) framgår att utformningen av tillståndet och de villkor som fastställs för driften av verksamheten har avgörande betydelse, både för egenkontrollen, tillsynen, påförandet av eventuell miljöskatt och utdömandet av straff. Vidare anges att miljöbalkens regler lästa mot balkens mål innebär att villkor ska föreskrivas i syfte att tillgodose miljöskydd, hälsoskydd med mera. Det konstateras också att ett gränsvärde förutsätter en säkerhetsmarginal.

De skyddsåtgärder och försiktighetsmått som verksamhetsutövaren åtar sig eller tillståndsmyndigheten ålägger bolaget, efter bedömning enligt 2 kap. miljöbalken, utgör en grund för begränsning av den ansökta verksamhetens miljöpåverkan. För att över tid behålla en tillräckligt hög skydds nivå enligt miljöbalken krävs att verksamhetsutövaren driver, samt utför skötsel och

---

¹ Naturvårdsverket föreskrifter (NFS 2002:28) om avfallsförbränning

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/80/EG av den 23 oktober 2001 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från stora förbränningsanläggningar respektive Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/76/EG av den 4 december 2000 om förbränning av avfall

underhåll av, verksamheten och dess skyddsåtgärder och försiktighetsmått så att utsläppen vid varje tidpunkt hålls på lägsta möjliga nivå under fastställda högsta tillåtna mängder.

Mot ovanstående bakgrund är det verkets uppfattning att, för de fall ett villkor för en parameter innehåller ett begränsningsvärde bör detta sättas med en begränsad marginal till förväntade utsläpp.

Marginalens storlek bör bestämmas utgående från förutsättningarna i det enskilda fallet - bland annat medelvärdesbildningstid, förväntade utsläppsnivåer och dessas variation med driftsätt och tid. Samtidigt bör marginalen vara så stor att begränsningsvärdet inte förväntas överskridas då skyddsåtgärder och försiktighetsmått fungerar som avsett.

Att en tillräckligt hög skyddsnivå behålls över tid kan, enligt verket, också främjas av att för en parameter kombinera begränsningsvärden med olika medelvärdesbildningstid.

Miljööverdomstolens Leca-dom och Kproc

Bolaget yrkar (i sin skrivelse 2009-03-12, villkor 6) att utsläppsgränsvärden enligt bilaga 5 ska gälla som villkor för utsläpp till luft från P5 då avfallsklassat bränsle förbränns.

Bolaget yrkar (i sin skrivelse 2008-05-30, sidan 8) vidare att utsläppsgränsvärden enligt NFS 2002:28 ska gälla då förbränning inte sker av avfall som omfattas av avfallsförbränningsreglerna.

Naturvårdsverket vill här, liksom i sin skrivelse 2008-02-15 erinra om Miljööverdomstolens dom den 2006-11-16 i mål M7766-05 och M2300-06 (MÖD 2006:55) avseende AB Svensk Leca.

Som en konsekvens av denna dom gäller de utsläppsgränsvärden som bestäms genom bilaga 2 NFS 2002:28 då förbränning inte sker av avfall som omfattas av avfallsförbränningsreglerna. För bolagets verksamhet i P5 är avsnitt 2.2 tillämpligt. Där anges värden på utsläppsgränsvärden K för metaller och dioxiner & furaner. För övriga parametrar för vilka utsläppsgränsvärde finns angivet i bilaga 5 ska formeln i början av bilaga 2 användas för att beräkna utsläppsgränsvärde K. I formeln finns en parameter Kproc som enligt texten ska hämtas från olika källor, vilka anges i prioritetsordning. I avsnitt 2.2 anges Kproc för SO₂, NO_x och stoft. Tillståndsmyndigheten kan besluta om att strängare värde för Kproc ska gälla för dessa. För HCl, HF, TOC och CO ska värde för Kproc hämtas från vad som anges i tillståndet. Om sådant värde saknas ska "de verkliga koncentrationerna användas".

För att enligt nämnda föreskrift erhålla utsläppsgränsvärden K för dessa parametrar, då förbränning inte sker av avfall som omfattas av avfallsförbränningsreglerna, måste alltså Kproc anges i tillståndet.

Utsläppsgränsvärden vid förbränning av gas i panna P4

Bolaget yrkar (i sin skrivelse 2009-03-12 avsnitt 5) att för den gas från förgasningsanläggningen som förbränns i P4 ska de utsläppsgränsvärden för SO₂ och stoft i NFS 2002:26 gälla vilka anges för "Gaser med lågt värmevärde från masugn" i bilaga 3 respektive "Övriga gaser från stålindustrin ≥ 50 MW" i bilaga 5. Naturvårdsverket kan inte se att formuleringarna av avsnitt B i bilaga 3 och avsnitt B i bilaga 5 innehåller ett sådant tolkningsutrymme.

Naturvårdsverket avstyrker bifall till bolagets yrkande. I övrigt hänvisar vi till vad som anförts ovan i avsnitt "2 kap. miljöbalken vs minimiregering i generella föreskrifter" och "Marginal mellan utsläpp och ett begränsningsvärde".

Kondensdrift vid förbränning av avfall

Naturvårdsverket vill erinra om dels den ur energihushållningssynpunkt stränga formuleringen av 10 § förordningen (2002:1060) om avfallsförbränning, dels Miljödomstolens i Vänersborg dom 2009-03-13 gällande Lillesjöverket i Uddevalla kommun, mål M 516-08.

Formulering av begränsningsvärden i ljustet av Miljööverdomstolens domar

Naturvårdsverkets inställning till utformning av begränsningsvärden i ljustet av Miljööverdomstolen tre domar i januari och februari 2009 framgår av bifogat yttrande.

För Naturvårdsverket

Tor Borinder

Staffan Asplind

Bilaga

Naturvårdsverkets yttrande 2009-04-17 till Miljööverdomstolen gällande Knauf Danogips GmbH